

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenem ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

O pravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vojska.

Rusi imajo prvega maja v malej Aziji uže precej velik uspeh zaznamovati. Vzeli so Turkom trdnjavo Bajazid. Turška posadka, da si je štela 1700 mož (za trdnjavo veliko) pobegnila je pred Rusi, ki so od Erivana sem prišli, precej na vrhove pogorja Alladagh in pustila v trdnjavi Rusom mnogo streliva. Rusi so zaseli precej trdnjavo in mesto Bajazid. (To mesto je na meji Perzije in Rusije v turške Armeniji, 38 milj od Erzeruma, glavnega mesta te turške provincije, šteje kacic 4000 prebivalcev, po družih še menj. V prejšnjih rusko turških vojskah, leta 1828 in 1854 so Rusi dobili le po dolgem boji in s težavo to mesto v svoje roke. Zdaj so ga Rusi dobili brez boja.)

Od Donave nij do danes še nič večjega dejanja poročati. Rusi menda niso mogli vsled slabih potov še s celo armado do Donave priti. Vendar bodemo nemara uže prav kmalu čuli o prvih njihovih poskusih priti črez vodo. Zlasti okolo Brailova in Galaca se od dne do dne Rusi bolj nabirajo in privažajo mostnice ter celo male prenosljive parne ladje.

Turki si dozdej niso na Donavi še prav nič storiti upali, da si jim je bilo položje ugodnejše. Niti Kalafata, katero mesto so bili Rumuni zapustili, niso si upali posesti. Vsled tega ga je rumunska vojska zopet za sela. Ker so, kakor smo včeraj poročali, Turki uže dve rumunski ladji na Donavi vzeli, začeli so s tem vojno tudi proti Rumuncem, kateri zdaj morajo postati javni ruski sobojniki, ne le tihi zavezniki.

V Rumuniji delajo in popravljajo ruski vojaki sami poškodovane železnice. — Ru-

munska vojna ladja stoji pred ustjem Sereta. Še vedno se pokladajo torpedi v Donavo. (Manj izvedenim bralcem naj povemo, da se „torpedo“ imenuje nekova strelba, katera se pod vodo polaga, da plava na pr. kacic 10 črevljev pod vodnim površjem, napolnena je s smodnikom ali dinamitom, vrh pa ima steklen in odkrušljiv; če sovražna ladja priplava in pride nad tak torpedo, odlomi mu z dnom stekleno ali sicer odkrušljivo ost, torpedo se užge, razpoči in tako ladjo raznese, celo oklopljeno z železom.)

Iz Krča se piše „Ruskemu Miru“ 26. apr.: Tukaj se je danes angleškemu parobrodu strašna nesreča pripetila. Hotel je plavati v luk, a prej nij poklical ruske obalske straže na vodstvo. Trčil je na nastavljen v morje torpedo, ta je razpočil in angleško ladjo na drobne kosce raznesel. Tako je vse razneseno in uničeno, da se niti ne ve, koliko ljudi in kakšno blago je bilo na ladji.

Preko Trsta dohaja poročilo iz Aten, da je 24. aprila prešlo več krdel grških prostovoljcev mejo in so šli v Tesalijo upor netit mej tamošnjimi Grki. Turški poslanik Photiades Bey je grško vlado v odločnej noti opozorjal na „nevarnost“, ki pridejo iz tega za njo, če pusti da njeni prostovoljci neté upor proti Turčiji in ga z orožjem podpirajo.

Zoper oderuhe.

Govor slov. poslanca g. Viljema Pfeiferja v seji državnega zbora od 26. aprila.

(Po stenografičnem zapisniku)

Gospoda moja, govoriti mi je o predlogu, katerega le s težkim srcem, a ker se vklanjam potrebi, prinašam v zbornico.

Kajti ko bi natančneje o njem govoril, zadal bi skelečo rano onim načelom, katerih se v narodno gospodarstvenih zadevah držim, namreč načelom, po katerih se država ne sme umešavati v zadeve privatno-pravnega gospodarstva in po katerih gospodarstvene moči ne smejo svobodno gospodariti, akoravno večkrat celo škodljivo uplivajo.

Neovrgljiva resnica pa dokazuje, da se svobodno delanje cene in neomejena konkurenca, ako je ne popravlja previdna narodno-gospodarstvena omika, končuje s zlorabljenjem, ki gospodarstvene cene prej razdira, nego pospešuje in stvarja.

In akoravno mi še na misel ne pride, da bi pri vsakem zlorabljenju takoj državo na pomoč klical, moram to vendar takrat storiti, ako so sredstva, ki naravne zdravilne moči gospodarstvenega razvijanja ponujajo, brez uspeha.

Kranjska dežela, gospoda moja, se nahaja v takem stanju; tudi v tej deželi se kažejo one podobe judovskega oderuštva, katere mora človečanstvo vedno črtiti.

Tudi kranjsko ljudstvo imajo oderuhi v rokah, ki nimajo nobene vesti.

Ne bom vas nadlegoval z dolgim naštevanjem; le nekatere date vam bom navedel, ki so pa vredne, da se jim pripoznava natančnost.

V dolenjskih okrajih so v zemljiških knjigah zapisane 20 in 24 procentne obresti; pri takih dolgovih, ki pa zapisani niso, pa gredo obresti od 20 do 100 procentov in še čez. V enej pogodbi, ki se je nedavno sklenila v sodnijskem okraji Krškem, terja se celo na teden pet krajcarjev od goldinarja.

Kmet, ki je neveden, se ve da ne more

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins poslovenil J.)

Drugi del.

Šesto poglavje.

(Dalje.)

Družba zbirajoča se o tej rani uri je bila mala; razen družine gospoda Jeremija je štela še dve družini in nekaj gospodov, po večem kupci, ki so nagloma zajutrekovali in nemu doma odpotovali na razne strani. Prišedši k mizi je Jerica le enega mej njimi posebno opazovala one kratke minute, katere jej je doktor Jeremija odložil za zajutrek.

Bil je gospod, ki je sedel malo od nje in je zličico za čaj na robu čašice gibal in lovil. Pozajutrekoval je uže bil, a imel je dovolj časa; predno je Jerica prišla, opazoval je gospo Jeremijevo; podoba je bila, da bi bil

rad družino ogledal bolj natanko, kot je tej bilo drago.

„Prosim,“ rekla je žena doktorju, „pošlji strežaja k gospodu prosit ga, naj sam kaj užije. Ne morem trpeti, če me kdo gleda, kadar jem.“

„Žena! saj ne gleda tebe. Emilija je, ki se mu toliko dopada. Draga Emilija! tam le vam nasproti sedi gospod, ki vas izredno občuduje.“

„Tako?“ odvrnila je Emilija smehljaje. „Jako sem mu zavezana. Kaj ga lahko enako počastim?“

„Da, kaj zal mož je, če prav ga moja žena tu-le blezo ne more trpeti.“

Ta hip je prišla Jerica. Pozdravila je doktorja in njegovo ženo, t r se je prvemu opravičevala zarad svoje mudnosti. Ljubeznjivo sta stari mož in žena pogledovala tenko rudečico na njenih licih in bliščeči svit njenih velicnih črnih oči. Prej ko ne je tudi vzročila da je tujec obrnil svoje oči od ljubeznjivega

in zanimljivega obličja Emilijinega ter pazljivo opazoval dosta mlajši, živejši in pomenljivejši obraz Jeričin.

Komaj se je vsedla, opazila je, koliko pozornost je vzbudila. Bila je skoro v zadregi, ter se je močno veselila, ko je gospod črez par trenutkov nagloma odložil zličico, ter šel ven. Ven gredočega je Jerica lahko opazovala, česar se nij drznila, dokler jej je sedel nasproti.

Bil je mož nad srednje velikosti, lepo rasten in prijetnega, spoštljivega vedenja. Njegovo lice je bilo precej ostro izrezano, a bilo je živo in pomenljivo in celo lepo. Njegove črne oči so ostro gledale in skoro prebadale, trdo zaprte ustne so pa izrazovale določnost in železno voljo.

Najbolj zanimljivi na njegovi prikazni so pa bili lasje, nekoliko sivkasti, nad sencí pa skoro beli kot sneg. Ti so bili očitno naskriž mladostnemu ognju njegovih oči in lahki hoji gibčnih nog, da nij bila podoba, da bi mu

zračniti, da onih pet krajcarjev na teden, ki se tako malovredni vidijo, znaša na leto čez 250 percentov, in zdi se mu še taka pogodba dobra, ker jo pravica pomaga sklepati.

Gospoda moja, ali se ne pravi to s častjo sodnije pokrivati najmalovrednejše spekulacije!

Ali ne škoduje to vzvišenosti sodnije, ki je pri kmetih jako globoko vkoreninjena, ako sodnik svoje ime podpiše in cesarskega orla pritisne na papir, kjer je zapisana sama krivica?

Jako škodljive so one posojilne pogodbe, kjer se obresti plačujejo na mesec, celo na teden, in kjer, ako se enkrat ne plača, kapital z obrestmi vred zapade; da bi cel dolg ne zapadel na ta način, plača se za dobroto, da dolжник še dalje čaka, nekake obresti in sicer z vinom, žitom itd.

Ravno te obresti za dobroto so najbolj pogubne; ako je letina slaba, vstejejo se zopet h kapitalu in dolg, ki je bil od začetka majhen, naraste tako, da po oderuštvi lahko razdere celo gospodarstvo ter je potegnje v svoj pogubni vrtnec.

Ako se taka in enaka oderuštva, katerih se je celo društvo naredilo, natančneje pogleda, videlo se bode, da je nepoštenost vseh teh kreditnih spekulacij dvojne vrste.

1. Porablja se siromaščina kmetova, ki ima ob gotovih časih stroške za svoje gospodarstvo; kmet potrebuje denarja, da kupi žita za setev, krme za živino, da kupi kako potrebno živinče, da plača davke — za vse to je kmetu treba denarja.

Kdor le nekoliko pozna razmere na kmetih, vedel bode, kako težko se gotov denar celo tam dobó, kjer se poljski pridelki hitro prodajajo.

Kako pa še na Dolenjskem, kjer je prodajanje poljskih pridelkov v vsakem obziru jako počasno in se večkrat godi le v mejah enega in istega okraja.

Ker kmet upa, da bode letina dobra, zapelja ga to, da naredi majhen dolg. Ako ga upanje ogoljufa, narašča ta dolg vedno bolj in kmeta vleče nazadnje do brezdná, v katero se pogrezne za vselej vse njegovo premoženje.

2. Nepošteni oderuhi dalje uporabljajo to, da kmet ne ve, kake dolžnosti so z menjicami zvezane.

Pri tem se ravna tako-le: Kmetu se prav nič ne pové, kaj je menjica (wechsel); govori

se mu, da stane preveč denarja, ako gre k notarju delat dolžno pismo, da je treba za to veliko štempeljev in več takega, češ, da je ravno tako, in da nič ne stane, ako kmet zaplato papirja, menjični blanket podpiše, in gospoda moja, ako kmet sam pisati ne zna, je postrežni upnik sam tako priljuden, da drži kmeta za roko in si na ta način prislepári njegov podpis, da nij treba podkrižanja in sitnega legaliziranja po notarju in pričah. Ker pa so menjice tako stroge, spravijo kmeta kmalu ob vse imenje.

In tako ravnanje, ki se godi na omenjena dva načina, ima postava, o kateri se posvetujemo, odpraviti in kaznovati.

Ako torej predlagam, naj se ta postava tudi za kranjsko deželo izdá, storim to zato, ter sem trdno prepričan, po izkušnji prepričan, da je kranjskeje deželi treba tega varstva, ker je kmet uže predaleč na strmém potu dolgov in ga oderuhi še vedno dalje pehajo.

Obloženje posestev na Kranjskem je pa tudi zares v kratkem času od l. 1871 narastlo na 9,182.372 gld. Davki so tudi velikanski, zaostanki davkov vedno večji, sodnija pa jih terja z vso ostrojtjo.

Ako torej stavljám ta predlog, sem se svojimi volilci v popolnem soglasji in le žal mi je, da tega predloga v deželém zboru nij kateri enako misleč prijatelj stavil.

Ta, gospoda moja, vlada je „kakor naša šivilja Klara, ki po noči šiva, po dnevi para.“ Ona deželnim zborom še toliko časa nij dala, da bi se bili potegnili za enake svobodne ostre pravice.

Kranjski deželni zbor se je razpršil kakor jesenska megla. In da bi še eno leto čakal, bi bilo malo preveč časa za „Klaro“, in preveč ugodno za moše na ministerske klopi.

Pri posebnem posvetovanji o obsegu in veljavi te postave bodem na dotičnem mestu ponavljal, naj se ta moj predlog noter ustavi in se trdno nadejam, da ga bode slavna zbornica tudi sprejela.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 3. maja.

Omenili smo, da se je v *ustavovernej* stranki, med nemškimi poslanci neki mali razkol dovršil, ker se je iz „fortschrittskluba“ izluščilo pod načelníštvom dr. Grossa

gotovljen nijsem, a cenil bi mu leta kot Jerica. Starost mu nij posivela las, to je gotovo.

Naznanilo se je, naj se pripravijo vsi potniki, ki nameravajo odpotovati s parobrodom; in prenehalo se je vse premišljevanje o starosti tujega gospoda, — kaj nehasovito premišljevanje, ki se pogostem ponavlja ter prouzročuje brezkončne in brezvspešne prepire.

Sedmo poglavje.

Ponosno mu je lice, a pogled
Izdaja kaj močno srea nered:
Oko mu črno časih zaiskra
Svetlobe, čuda hipne, in pozna
Na lieu in na čelu senca se
Skrivnosti nepokojne notranje, —
Pogled ognjen, napolnjen z mislimi
Nedosegljivimi, izvrstnimi.

Večini prebivalcev v Zedinjenih državah se dozdeva izlet iz Bostona v Novi Jork kaj vsakdanjega, ki se komaj sme imenovati potovanje. A za doktorja Jeremija je bila imenitna dogodka, ki je blagega zdravnika odtrgala njegovim vsakdanjim pohodom. Zadnjih

dvajset glav, katere so „nov klub“ ustanovile. Ministerska stranka je tega odločénja vesela. To je razumljivo, kajti kot povod razkola navajajo izstopivši ta fakt, da so drugi „fortschrittljerji“ uže z opozicijo desnega centra, s Hohenwartovci, v dotiki bili.

Češki deželni poslanci so se bili zbrali te dni v Pragi in so sklenili, kako se bode vedel češki narod v vnanjej in notranjej politiki. Kaj so sklenili, bode kmalu vidno. Če so glede vnanje politike odločne slovanske korake sklenili storiti, pojdemo Slovenci prvi za njimi.

Nadvojvoda *Albrecht* je bil 1. maja v Petrovaradinu, ogledal vojsko in sprejel srbske deputacije iz Novega sada in iz Karlovic. V Novem sadu je obedoval in potem šel v Ruma. Videl bode po spodnjem Ogerskem le ruske simpatije, ne pa ostudnih turških, ki so v Pešti.

Magjari so čudni božji volki. Turki se jim bili, tačas, ko so še ropali in žgali pri nas in po Ogerskem, ukrali in odnesli več knjig kralja Matjaža Korvina. Zdaj jim je sultan te „Corvina“ za dar nazaj poslal. Minister Tisza je nasvetoval pa, naj se zahvala magjarskega naroda v protokol dene in vladi naloži, sultanu zahvaliti se. Vsa zbornica je vstala za to. To je zopet simpatija za Turka. Požigalec ti nekaj ukrade, potlej nazaj prinese — pa dobi zahvalo in še oficijalno! Tudi Magjari ne spadajo uže prav v Evropo.

V *Ogerskem* zboru je magjarski poslanec Somsich interpeliral vlado 2. maja: „Ker se po skoro dveletnem prizadevanji evropskeje diplomaciji nij posrečilo, mirnim potem zmešnjav rešiti; ker se je vsled tega Rusija mislila (!) opravičeno, vojno začeti, in je vsled tega na nevtrálno (?) oblastje vmarširala; ker je vsled te vojske trgovina na spodnjej Donavi v nevarnosti, da, celo na levem bregu, (a na desnem turškem ne? Ur.) kjer so ruske vojske strategične točke zasele, kar za branjená; ker je ruska vojska tako velika, da se zadnji nje cilji niti misliti ne dajo, vprašam: Ali meni ogerska vlada mirno gledati, kako ruska vojska napreduje? Če meni to, ali ima poroštva, da ne bodo škodovani v vseh mogočih slučajih interesi avstro-ogerske monarhije, posebno pak Ogerske kot neposredne sosedé? Katere korake je storila vlada, ali jih namerava storiti, da se trgovinska svoboda na spodnjej Donavi ne moti, in da pridelava-joče in trgujoče ogersko občinstvo škode varuje? — (Kje so Hrvatje v tem ogerskem zboru? Ur.)

Vnanje dežele.

Dunajski „Tagblatt“ je o *ruskem* carji in njegovih namerah prinesel nekovo kombinacijo, da si misli nadeti ime „slavjanskega carja“ (kar je uže) in kako misli urediti na

osiveli od starosti. Naklanjali mu nijso častiljivosti, temveč le pomnoževali nasprotja njegove, po drugem mladostne in krepke prikazni.

„Kak čudovit mož!“ vskliknila je gospa Jeremijeva, ko je bil odšel.

„Kaj ličen mož, kaj ne?“ rekla je Jerica.

„Ličen?“ odvrnila je gospa Jeremijeva.

„Kako! s to sivo glavo?“

„Meni se zdi to lepo,“ rekla je Jerica.

„Želela bi le, da bi ne bil tako otožen. Postajam vsa žalostna, kadar ga pogledam.“

„Kaj mislite, koliko let pa ima?“ vprašal je doktor Jeremija.

„Imel bode okoli petdeset let,“ odgovorila je gospa Jeremijeva.

„Imel bode okoli trideset let,“ rekla je Jerica in sicer v istej sapi.

„Velik razloček!“ opozorila je Emilija.

„Doktor, vi morate o tem določiti.“

„Nemogoče! Ne drznil bi se, določiti starost tega moža do deset let. Moja žena ga je storila zares dovolj starega. Popolnem za-

dvajset let le enkrat nij zapustil Bostona za teden dnii. Ta dogodka ga je pahnila v vrtnec, v katerem se je naglo, nemirno in razdraženo vrtil. Ista nemirnost se zlasti po leti kaže na vseh obiskovanih potih, po katerih Amerikanci vsako leto potujejo za kratek čas.

Doktor je bil po krvi in navadi kaj dražljiv človek. Nikdar se nij odtegoval občevanju z drugimi ljudmi, temveč iskal je pri vsaki priliki njihovo društvo in se ga je radoval. Vedel je dobro ravnati z mladimi in starimi, z bogatinci in reveži ter je dobro poznal meščansko življenje v vseh krogih. Prav nič pa nij poznal umetnosti, kako naj se potuje, — umetnosti, katero si le po vaji prisvojimo. — Moral se je še le učiti, kako se spretno ravna z mnogimi prožinami, ki o pravem trenutku od spretne roke sprožene, omeče okamnelo srce gostilničarjev, izsilijo prijazno postrežbo strežnikov, uljudno delajo sprevodnike na železnicah in uradnike na parobredih in prepirljive, razsajajoče kučarje spreminjajo v mirne, ubogljive in ponižne postrežnike, ki vse radi

iztoku. Vse to je izmišljeno, da si pametno izmišljeno in resnici podobno.

Da je *Rumunija* sklenila z Rusijo zvezo, zlasti Magjare neizrečeno bode, ker so še lani sanjali o magjarsko-rumunske zvezi proti Slovanom. Tako ta divjaški Azijat, kadar je Turek zdrobljen, sam ostane kakor kol v mesu evropskega Slovanstva.

Mnogo kristijanov iz Turčije beži v Rumunijo. Blagajnam je zapovedano ruski denar jemati. — Knez je ukazal, da vsak okraj mora dati kadre za en bataljon milicev.

V *angleške* gospodске zbornici je Derby obljubil jutri, v petek, nadaljna pisma o orijentalnem vprašanji. Anglija je jedina, ki je odgovorila na zadnjo Gorčakovo okrožnico. Kaj, to še nij znano.

V *Indiji* ima angleška vlada mnogo preglavice. Z Emirjem Kaburskim pride najbrž do vojske. Torej je bilo večidel vse sleparija, kar so turkoljubi trosili, koliko silo Mohamedanov more Anglija iz Indije na evropsko bojišče dovesti.

Dopisi.

Iz Radovljice 29. apr. [Izv. dop.]

Da si za novinarje v tako burnih časih, kot so sedanj, nij ravno pomanjkanja gradiva, naj mi bode vendar dovoljeno kaj poročati iz našega kraja, da se ne bode mislilo, ker se o nas tako malo sliši, da nas je Gospod pokončal se zveplenim ognjem. Dnevni kronist se ve da bi pri nas jako stradal, a v teku let se pa vendar nekaj zgodi, kar osvitljuje, kakovšnega duha in mišljenja je tukajšnje ljudstvo, in poznejši zarod, če ne bode pomnil svojih pradedov po nasledkih njihovih del, naj jih vsaj pomni po malej kroniki, ako bode kaj rajši čital, kot sedanji.

Morebiti, da so mestni očetje z mano ene misli o duševnej malomarnosti svojih podanikov in mislijo zanaprej to s tem odvrniti, ka hočejo mladini priskrbeti več poduka; pripravljanje je, da bi se ustanovil še 4. razred ljudske šole. Da poduk, pa tudi lep izgled učiteljev v npravstvenem oziru veliko pripomore za blagost mladine, je gotovo. Da se tudi tukaj v šoli nemščina neguje, tega mi nij treba poudarjati, ker nekateri učitelj je jako udana stvar proti nemškim visokim glavam, — bode li tudi zaželeni uspeh?

Da se je veselje ubožnih otrok do šole malo povzdignilo, napravil se je po prizadevanji več gg. posebno pa okr. sodnika g. Laha zadnji dan pr. l. koncert, pri katerem so se nabirali radovoljni darovi za šolarčke. Blag

se more imenovati ta čin gg. osnovateljev, kakor tudi pevcev in igralca na citre. So vsaj enkrat v slovesnej obliki doneli mili zvoki naših pesnij do srca in ušes onih, ki tako slepo prezirajo moč materine besede. Zdi se mi, da so pozabili na svoje nemčurstvo in jih je navdajala ona idealnost, ki jo stvariti more le domovinska ljubezen (?) ker ponoviti se je morala marsikatera slovenska pesen. Obžalovati je le, da se tam, kjer je v resnici kaj blažilnega, zbere tako malo število meščanov.

Dolgoletna pogajanja o razdelitvi gozdov na Jelovici dognane so bile pretečeno leto tako, da ima radovljiška srenja svoj oddel odmerjen, a prej je pa uže kranj. obrt. družba od skoro polovico posestnikov dele pokupila — dobili so denar, bode li pa za naprej tudi njimi v prid, to bode učila natančneje prihodnjost.

Očitalo se je uže nekda, da se gre v naše mesto po okrajnej cesti kakor v labirint. Odkar ima pa Radovljica svoj kolodvor po imenu v pol uri oddaljenih Lescah, akoravno jo prerezuje železnična proga v dva dela, in se marsikaj pripelje in odpelje, sklenilo se je, cesto tako preložiti, da se ogne treh ovinkov in se pot skrajša morebiti za kacic 100 metrov. — Za odkupnino zemljišča od baje 600 gold. in nekoliko tlake se bode to zravvalo. Navadni ljudje temu oporekajo in se celo slišijo hudobni jeziki.

Imamo tudi novega c. k. okraj. glavarja v osobi g. Dralka. Ljudstvo ga je sploh precej zaupljivo sprejelo. Toliko za denes, predno bodejo pa volitve v deželni zbor, treba se bode še malo s Kamničani pomeniti.

Domače stvari.

— (Ljubljanski „Sokol“) napravi 6. maja prvi spomladanski izlet na Šmarno goro. Program izletu je: Ob 5 uri dne 6. maja otidejo „Sokolci“ od društvene telovadnice pod svojo zastavo po dunajske cesti čez Savski most in skozi Gameljne na Šmarno goro. Po sv. maši ob 1/2 10 uri ide „Sokol“ v Tacenj, kjer ostane do 6. ure. Potem gre čez Št. Vid v Ljubljano nazaj. — Udeležilo se bode tega izleta, to se ve da, tudi obilo družega narodnega sveta iz Ljubljane, če bode ugodno vreme.

— (Gospodje pevci) ljubljanske čitalnice se prijazno opominjajo, da naj pridejo denes petek k pevskej izkušnji.

mučile. Tako je presojeval te imenitne članove človeške družbe; glasno se je hudoval nad njimi, kader je začetkom ali konci vsake vožnje bil ves zbezan in razdražen. Čuditi se mu je moral vsak, kako miren in zadovoljen je bil, kader je bil na vozu ali pa na parobrodu ali kader se mu je posrečilo dobiti dobro bivališče v gostilnici. H krati je bil jako oziren, prijazen in družljiv izobražen mož, seznanil se je z vsakim, ki se mu je približal, in govoril je in se vedel tako brezskrbno, kot bi se bil onde naselil za vse žive dni in kot bi bil popolnem zadovoljen s svojo osodo.

Gospe so hvalile Boga, ko so bile na parobrodu; a tudi same sebi so si čestitale, ko so skladale svoje debele rute in druge posebne reči v kajuti v kot. Kar so zaslišale doktorja, ki jim je na drugem konci dolge sobane zaklical: „Pojdi, ženka! pojdi! Jerica! Emilija! kaj pa delate tam doli v natlačenem prostoru? Zamudile boste najlepši razgled!“ Prišedši jim nasproti, je prijel Jerico za roko

— (Telegramov v Ljubljani) leta 1876 oddanih, prišlih in naprej telegrafiranih je bilo skupaj 84.592. Mej vsemi 17 glavnimi mesti Cislejtaniije ima Ljubljana najmenj telegramov.

— (O zadnjih potresih) se piše z Dolenjskega: Gibanje se čuti vselej od severozahoda proti jugovzhodu. Spremlja ga nekako podzemeljsko bobnenje. Čutilo se je to na vseh krajih od Trebna, Mirne, Št. Ruperta, Mokronoga, Sv. Trojice, Št. Janža, ob Savi, proti Škocijanu, Novemu mestu in naprej proti Hrvaškemu ter spodnje Štajerskemu. Posebnih škod dozda še nij provzročil, razun da je nekoliko ometa odluščil ter starih dimnikov strehe zamenil z novimi.

— (Posip) pri Zidanem mostu je največji, kar jih je bilo v novejših časih. Zemlja in skalovje, kar se ga je premaknilo, znaša 740.000 kubičnih metrov ali 37 milijonov centov.

— (Cigani) se vlačijo okolo, kakor poprej in sicer babure z rjuhami, polnimi otrok na hrbtu na ta račun, da imajo nekateri potne liste ali za godce ali cunjarje; v resnici pa — tako se piše „Sl.“ z Gorenjskega — le kmete nadlegujejo na razne načine. Čudno se dozdeva, da se ciganom potni listi izročevjo. Ali ne bi kazalo zoper to se pritožiti. Le tako bi utegnili priti do kacega vspeha. To vlačuganje je sramotno za vso deželo, in železi — da — zahtevati moramo, naj uradnije v tej zadevi bolj ostro ravnajo.

— (21. redni občni zbor denarne obrtniške pomočne družbe, vpisane z omejenim poroštvom.) Zbor prične društveni vodja g. Janez Nep. Horak s sledečim govorom: Slavni zbor! Čast in veselje mi je, da Vas, častiti družbeniki! denes pri 21. občnem zboru zopet vidim in pristrčno pozdravljam. Po §. 10. naših društvenih pravil vsako leto društveno predsedstvo skliče občni zbor vseh družbenikov, ter jim kaže društveno gospodarenje o prihodkih in stroških in račun o društvenem premoženji. Odbor, ki je bil pri občnem zboru 2. aprila 1876. l. izvoljen, da pregleda društvene račune, naznanjal Vam bode svoje mnenje o oskrbovanji društvenega premoženja. Z novim letom t. j. 1. januarija 1876. l. štela je družba 331 udov; mej letom jih je prišlo zraven še 24, in 7 jih je izstopilo; konec l. 1876. bilo je tedaj v tej družbi 348 udov, ki so vložili 63.500 gld. 65 kr.

store. Doktorju Jeremiji je bila prevozna kočija najpoglavitejši voz, s katerim se prijetno in hitro vozi. Kočijaž je bil uljuden dečko, vsak potovalec imenitna osoba in culja njegova važna stvar. Sedaj so se pa ljudje semtertje vozili v množinah. Posamezni človek nij imel nobenega vpliva, bil je le enota v veliki skupini in njegova močno cenjena culja se vidi nepomenljiva, ki jo semtertje sujejo in pahajo. Doktor Jeremija se je čudil tem neznanim mu razmeram in se nij mogel spraviti z njimi. Novošegni podvzetnik se mu je zdel kot lastnik opravilnice, ki ponižno gleda v svoje knjige, da bi videl, ali more ponižnemu prosilcu preskrbeti službo, in ki ga po gostem odpravi ponižanega in prevaranega. Strežniki, katerih pošteti in blagi doktor nij hotel podkupovati, so bili nesramni lenuhi, sprevodniki na železnicah in uradniki na parobrodih, zapovedljivi samovoljneži in kočijaži ali vozniki, roj lačnih, vršečih pikajočih osa, ki so se na pristajališčih in kolodvorih zaganjale na potovalce, da bi jih

ter je hotel otiti z njo; gospa Jeremijeva in Emilija naj bi prišli za njima, kadar bi vse opravili. A Jerica nij dovolila, da bi Emilijo kdo drugi peljal gori po stopnicah iz kajite; gospa Jeremijeva je precej zapletla doktorja v živahen razgovor.

„Ali bi ne bilo treba,“ rekla mu je, „da bi pokril slannik, katerega je bila skrbna žena vzela v roki od doma; rada bi bila videla, da bi ga bil pokril.“ Ko je bilo vprašanje rešeno, ogrnila je Emilija mesto tenkega letnega plašča bolj lehek plašč za potovanje; Jerica jo je pregovorila k temu, ker je na vodi vel precej živ veter. Ko je naša družina prišla na pokrov ladije ter se ozirala po sedežih, nij bilo nobene prazne klopi ali kaj enakega. Peljalo se je nenavadno veliko potovalcev in vsi so bili zbrali na zadnjem delu pokrova. Doktor Jeremija je, zapustivši gospe iskal stolov.

(Dalje prih.)

Kar zadeva obdačbe ali naklad davka naši družbi, spoznavam za dolžnost, da Vam naznanjam, da se je mnogo obrtnijskih in gospodarskih družeb v Avstriji obrnilo na zbornico poslancev na Dunaj s prošnjo, da bi bile davka proste tiste družbe, ki se samo na svojo pomoč naslanjajo in ki samo s svojimi družbeniki občujejo. Tudi naša družba pridružila se je tej prošnji, kajti ko bi se obdačba ali naklad davka pri upnih in predplačalnih družbah izvršil po volji slavnega finančnega ministerstva, bati bi se bilo, da bi mnogim družbam, ki so uže zaradi obdačbe jenjale, sledile še druge, in da bi kmalu prišlo tako daleč, da bi mali obrtniki, ki so brez bistvenega posestva, prišli v pest odrtnikom, ki pa ne plačujejo davkov, in da bi obrtnik popolnem ubožal, potem ko je daroval svoje delavne moči odrtniku, kateremu postava dovoljuje, da terja vsakakoršne obresti. Slavno finančno ministerstvo naj bi raje toliko bolj in vsestransko podpiralo predplačne in upne družbe, ker le te še zmorejo, da sedaj, ko odrtniki nemajo postave in ko se plačuje toliko raznega davka in pri tolikem slabem zaslužku, kakor je pri obrtnikih tudi na Kranjskem, da tedaj morejo shajati tisti, ki svoje delavne moči bolj napenjajo. Žalostno je, da konec leta, ko se davek terja, more mnogo obrtnikov denar na posojilo vzeti, da morejo le davek odrajtati. Na vse to naj bi slavno finančno ministerstvo gledalo in naj bi preudarilo, da 1800 takih družeb v Avstriji ne koristijo samo obrtniskemu stanu, temveč tudi vsi državi. Želeti bi bilo, da bi slavno finančno ministerstvo ne le hranilna in predplačna društva državnih uradnikov, kakor se je to zgodilo po ukazu 2. junija 1875. l., temuč, da bi tudi družbe obrtnikov oprostilo vsakakoršne davščine. Upajmo, da bodo slavno finančno ministerstvo in državni poslanci to važno stvar resno preudarili in našo prošnjo vslišali. Zadnjič vsem gospodom udom predništva srčno hvalo izrekam za domoljubno delo, ker za blagor svojih someščanov ne darujejo le svoj trud in čas, temuč večkrat še družbi naklanjajo celo denarne zneske brez obresti. Po §. 4. društvenih pravil stopijo vsled srečkanja iz načelstva gospodje: Franc Draschler, Janez Nep. Horak, Miha Pakič in Felix Waidinger. Izstopivši se smejo zopet voliti. Društveni vodja poroča, da se je pretečeno leto posodilo 958 strankam 179.037 gld., podaljšalo pa se je posojilo 950 strankam v znesku 188.390 gld. Ves denarni promet je znašal 367.427 gld. Rezervni zaklad se je i v pretečenem letu zdatno pomnožil in znaša 12.947 gld. 74 kr. Gospod Regali izjavi v imenu pregledovalnega odbora, da se je račun pregledal in da je popolnem v redu. V odbor se volijo per acclamationem zopet vsi izstopivši gospodje. V pregledovalni odbor gg.: J. Regali, Oroslov Dolenc in J. Citerer. Predlog g. Dolenca, naj bi se društvena firma napravila nad hišo tudi v slovenskem jeziku, akoravno ga g. Regali gorko priporoča, ker društveni vodja, zaradi stroškov in pomanjkanja prostora nasprotuje, se ne sprejme. Za učence obrtnijskih šol se ne dovoli nasvetovana svota 50 gld., pač po nasvetu g. Špoljariča, enaka svota pogorelcem na Viču. Vpisnina ostane po enoglasnem sklepu, kakor dozda 2 gld.

Razne vesti.

* (Zastrupilo) se je v nekej vasi na Nižjem Avstrijskem šest otrok pretekli teden. Igrali so si namreč s tem, da so „kuhali“. V pisker so dejali čmerike, ko je bila kuhana, pa so jo jedli s kruhom. Kmalu je strup pokazal svoje nasledke. Trije dečki so tekli domov; eno dekle je zgrudilo se na cesti in našli so jo brez zavesti. Akoravno je bila zdravniška pomoč takoj tu, je vendar eden deček umrl; drugi bode tudi težko ostal; ostali trije otroci pa se uže iz nevarnosti.

* (Žalosten konec.) Na otoku Prinkipo v marmorovem morju je v samostanu sv. Jurija zbolel nedavno cerkvenik na kozah. Vsi ljudje so iz samostana pobegnili, samo dva stara meniha sta ostala in cerkveniku stregla, ki je pa kmalu umrl. Tudi minih sta dobila kozo in sta brez vse postrežbe, brez vse pomoči umrla. Tatovi so potem samostan izpraznili in živino iz hleva odgnali. Usmiljeni Hrvat, ki so tam naseljeni, so končno pokopali oba meniha, ki sta tako žalosten konec storila.

* (Blagoslov.) V Haslochu ob Renu je rodila 44 let staremu učitelju Heenu njegova 5 let mlajša žena dvajsetega sina. Ta vredni zakonski par ima razen te množice dečkov tudi dve deklici živi.

* (Grozovita nesreča.) Na Francoskem v Graissacaci je v tamošnjih rudnikih nastal ogenj; rudokope, kar se jih ni moglo rešiti, vdušil je ogenj ter so jih uže 14 ko oglje zgorele iz jame prinesli, drugih iščejo.

Dunajska borza 3. maja

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	58 gld	45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	54	40
Zlata renta	70	65
1860 drž. posojilo	107	—
Akcijske narodne banke	764	—
Kreditne akcije	38	20
London	128	80
Napol.	10	28 1/2
C. k. cekini	6	09
Srebro	11	40
Državne marke	63	20

Zahvala.

Za milo sočutje moj boleznijo, kakortudi za obilno spremstvo pri pogrebu naše nepozabljive, 30. aprila umrle matere

Helene Novak,

izreka vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo

(106) **Žalujoča rodbina.**

V Šentvidu, 2. maja 1877.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

izdeljuje **Gabriel Piccoli**, lekar na dunajske cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pripomoček za čiščenje ust.

1 škatljica zobnega praška . . . 40 kr.

1 steklenica ustne vode . . . 60 kr.

(53—44)

2. maja:
Pri Stomu: Levitnik iz Celja.
Pri Stomu: Drehsler iz Dunaja.
Pri Stomu: Mandl iz Sregega trga.
Pri Stomu: Poljanec iz Gradca.
Pri Stomu: Salcer iz Dunaja.
Pri Stomu: Tschinkl iz Kočevja.
Pri Stomu: Presburger iz Dunaja.
Pri Stomu: Lazar iz Trsta.
Pri Stomu: Doehel iz Dunaja.
Pri Stomu: Krušič iz Gornjega grada.
Pri Stomu: Sasberg iz Dunaja.
Pri Stomu: Blaž iz Siska.

Peštansko zavarovalno društvo.

12 letni račun **Peštanske zavarovalne družbe** za leto 1876 kaže:

Dohodka	3.878.070 gld. 44 kr.
Izdatka	3.794.934 " 99 "
Čisti dobiček leta 1876 je	83.135 gld. 45 kr.
Bilanca od 31. decembra l. 1876 kaže imetja	5.451.807 gld. 83 kr.
Ako se prištejajo še letni dohodki zavarovalščine po prošlem letu se	3.878.070 " 44 "
podaja se skupno poročstvo	9.329.878 gld. 27 kr.

Od leta 1865 do 1876 je Peštanska zavarovalna družba škode izplačala 16 milijonov 401 tisoč 4 gold. 59 kr.

Glavna skupščina je 10. aprila t. l. izrekla voditelju g. W. Schönu in opravnemu svetu toplo zahvalo in priznanje neutrudljivega in srečnega delovanja.

Pisarna glavnega zastopa **Peštanske zavarovalne družbe** za Kranjsko in spodnje Štajersko je

v Ljubljani, na kongresnem trgu h. št. 14, nasproti Nunske cerkve pri gosp. **Franc Dreniku.**

(105)

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, fumenje v neseh, slabosti in blevanje pri nosečih, otežnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bolenju in obistih a mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolezni čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé asega zdravila, ter vas toplo vsakomu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat večnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na deni, ko pri zdravilih.

V glasilih pišejo po pol tona 1 gold. 50 kr., 1 ton 2 gold. 50 kr., 2 tona 4 gold. 50 kr., 5 tontov 10 gold., 12 tontov 40 gold., 24 tontov 85 gold.

Revalesscière-Biscuiton v prahu in v pastah v Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tona 1 gld. 50 kr., 24 tona 2 gld. 50 kr., 48 tona 4 gld. 50 kr., v prahu 24 tona 10 gld. 50 kr.

Prodaja: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijah trgovcih, tudi razpošilja dujake tisa na vsa kraja po poštnih nakazilih ali pavsojin.

V Ljubljani Ed. Schö, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravalle, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschn, v Zadru pri Androviču. (95)